

TISZTÁS

Hát Isten áldjon, Urambátyám!

Pap Rebeka: Kányádi Sándor

Nem tudom, milyen Istenben hittél – bizonyosan hittél –, Isten Veled.

Mindig azt gondoltuk, némi irigységgel, mindannyiunkat túlélsz. Minket, csikókat, amikor néha meglátogattál a Székelyföld szerkesztőségében, nagygalambószén, és elmesélted huszadjára is ugyanazt a történetet.

Huszadikszor is élveztük. Emlékszem, valamikor nagyon kölyökkoromban olvastam először, hogy aki a vesz-

szőt a térde alá túri, annak majd az arcába vág. Az ellenállás jelképe volt, egy életre megmaradt.

Az igazság az, életedben jelkép voltál, Bátyám. A nagygalambfalvi iskola csak arra várt, végre Rólad keresztelhessek el. Nevettünk ezen akkor. Ma már nem.

Végül is szikár, székely emberekként nem sírunk. Kiöntünk egy korty pálinkát az emlékedre. Emlékszem, egyszer azt mondtad, Bátyám, a gyümölcsös végén, jeltelen sírban

akarsz nyugodni.

Zarándokhely lesz, minden szerénységed dacára, bocsásd meg nekünk. Ez már nem a Te döntésed.

Bátyámuram, aki néha enyhe megbocsátással és kételkedéssel, de szeretettel fogadtál: nézd el nekem ezeket a sorokat onnan, ahol vagy. Hiszen Tőled tanultuk: a szeretet, a hit, a hűség, az anyanyelv a legfontosabb.

Nem voltál, Urambátyám, bocsásd meg, miniszteránszgyerek. De Ember voltál. És ez mintát, példát mutat emberpróbáló korokban.

Látom magam előtt szelíd mosolyod, hallom szarkasztikus megjegyzéseid. És most látom a gyászt, ami nem is gyász: hát Kányádi meghalt?

Dehogyan. Csak előre ment... Utat mutat.

GYÖRGY ATTILA

Egy nemzet(állam?!) ... karmaiban

2018. május utolsó napjaiban az Európa Tanács helyi- és regionális önkormányzatok szakbizottsága kihelyezett ülést tartott a Kovászna megyei Bálványosfürdön. Ezt követően Kézdivásárhelyen folytatódott az erdélyi magyarság zaklatott életének és helyzetének megismerése. Ez lehetőséget teremt a jogos (alanyi jogon járó) elvárások; igények; törekvések bemutatására. Mindezek biztosíthatnák az identitás megérzését; az évszázados hagyományok és jellegzetes szokások megszilárdítását és átörökítését.

Az úgynevezett többség részéről ezúttal is példátlan, sokoldalú ellenkezés, általános támadás volt a hozzáállás. Román részről teljessé vált a bojkott és emiatt egyetlen kormányzati vagy önkormányzati képviselő sem válaszolt a meghívásra – az alkotó párbeszédre. Ezenkívül teljes hírzárlatot rendeltek el a rendezvényt illetően.

Nem kis szervezőmunkával teremtődött meg az első alkalom, hogy 47 ország képviselői:

lői: polgármesterek; megyei tanácsosok; megyei tanácselnökök; különböző országok és régiók képviselői – szakbizottságokba tömörülve keressék fel Erdélyországot. A résztvevők a helyszínen szembesülhettek az őshonos lakossággal szemben történő ellenséges magatartással; illetve a román nemzetállam (?) kézzel fogható kétarcúságával.

Az erdélyi magyarság – nem titkolt célja – szövetségesek keresése révén próbál olyasmit elérni; kiharcolni, ami Európa több országában „magától értetődő”. Az úgynevezett regionális nyelvek - Finnországban, Belgiumban, Olaszországban, Spanyolországban; de akár Szerbiában vagy Moldáviában

- a mindennapi életben elfogadottak.

Bukarest azért tiltakozik eszeveszett-hevesen minden „kisebbséget” érintő kérdés napirendre kerülése ellen, mert csak egy természetellenes és idegenhatalmi érdekek által kierőszakolt nemzetállamon belül képzeli el a „belügyek” (?) intézését.

Végezetül: „sajnálatos módon” az RMDSZ által támogatott jelenlegi kormány mindent megtesz annak kihangsúlyozására, hogy tulajdonképpen ki is az úr a trianoni mesterséges határon belül.

Hutzler Vilmos,
Debrecen

Erdélyi vallásbéke, 450

Tisztelt Jelenlevők, Kedves Vendégeink!

A Debreceni Unitárius Egyházközség gondnokaként és az Erdélyt Járók Közhasznú Egyesület elnökeként köszöntöm Önöket.

Páskándi Géza a Vendégség című, Dávid Ferenc utolsó napjairól szóló kitűnő drámájában a következő szavakat adja főhőse szájába:

„Vendég voltál – a tudatomban. Én is vendég voltam a tiédben. És mindketten vendégek - Isten tudatában. Egyetlen vendégségünk ez.” Az idézet kulcsfogalma a TUDAT, az agy legmagasabb rendű és kizárólag az emberre jellemző funkciója, mely által képesek vagyunk észlelni a létünkkel kapcsolatos jelenségeket. Észleljük hát a teret és időt, amiben élünk és munkálkodunk, minél pontosabb ez az észlelés, annál többet tudunk tenni nemzetünkért, közösségünkért, családunkért, magunkért. A 16. században is, a megszülető Erdélyi Fejedelemség idején is a pontos észlelés és helyzetértékelés vezetett sikerre, amikor is Erdélynek köszönhetően a magyar kulturális fejlődés nem szakadt meg és máig ható eredményeket mutattak fel nagy formátumú emberek, akik példaképként szolgálhatnak napjainkban is. Sok felől közelíthetők meg az 1566-1571 között született erdélyi vallási törvények. Azt azonban botorság lenne nem megünnepegni, nem kihangsúlyozni, hogy Európa egy kis szegletében, két nagyhatalom szorításában 1568-ban négy vallást ismernek el a tolerancia jegyében, bízva abban, hogy a béke és a fejlődés kéz a kézben jár. Hogy milyen körülmények kö-

Erdélyi vallásbéke, 1568

ünnepi előadások

2018. szeptember 15., 9.00 - 12.00

Debreceni Unitárius Egyházközség

Debrecen, Hatvan utca 24.

Megnyitó

Ima - Fekete Levente

Kardos József (Petrozsény, Nagyváradi) - Történelmi kontextus: Erdély és Európa a 16. században

Pap Gy. László (Debrecen) - Vallástörténeti jelentőség: Dávid Ferenc alakja

Fekete Levente (Nagyajta) - Az unitarizmus legfőbb hitelvei: A gondviselés

Citera zene a nagyajtai unitáriusok előadásában

Emléktábla avatása, festmény leleplezése

Himnusz

Székely himnusz

A rendezvényt támogatja:

zött került sor a vallásbéke kihirdetésére, kik a történelem kulcsszereplői és milyen üzenete van a ma ember számára erről az utánam szólók beszélni fognak. Én kívánom Önöknek, hogy élvezzék a most következő előadásokat, legyen ez egy élményekkel teli Vendégség.

Köszönjük Kardos József, Fekete Levente és Pap Gy. László tiszteleteseknek a lélekemelő előadásokat, Fekete Kincsőnek és Fekete Hunornak a csodálatos citerazenét és dalokat, Pap Margit tiszteletes asszonynak a rengeteg gondoskodást, Vámosi Róbertnek a finom falatokat. Nagy köszönettel tartozunk Papné Tóth Zsuzsannának, Pap Blanka Zoénak, Vámosi Emiliának, Egryné Líviának, Tóth Bélának, Csiki Sárának. Köszönjük, hogy megtiszteltek minket a nagyajtai, nagyváradi és kocsordi gyülekezet tagjai. Köszönjük azoknak, akik - bár más felekezethez tartoznak - fejet hajtottak egy

világtörténelmi jelentőségű esemény emléke előtt. Sajnálom, hogy a média közömbös volt az ünnepséggel kapcsolatban. Végül üzenet egynémelyeknek. "Csak kétféle ember létezik a világon: amelyik beszél és amelyik cselekszik. A legtöbbje csak beszél, nem tesz mást, csak beszél. De ha összevetjük tudjuk, aki cselekszik, az változtatja meg a világot, és aki ezt teszi, rajtunk is változtat. Ők azok, akiket nem felejtünk el! Te melyik vagy? Aki folyton csak beszél, vagy aki a sarkára áll és cselekszik?"

(Egy jelentéktelen filmből)

Csiki András

Hit - Vallás - Szabadság

A szabad vallásgyakorlást legelőször az Erdélyi Országgyűlés 1568. évi vallásügyi törvénye mondta ki.

Dávid Ferenc, egyházunk alapítója, egyben első püspöke 1520 körül Kolozsvárott született. Ő végigjárva a hitújítás különböző lehetőségeit: először az evangélikusok, majd a reformátusok, végezetül 1568 után az unitáriusok püspöke lett. Személyéhez kötődik a híres 1568-as évi Tordai Országgyűlés, amely törvénybe iktatta a lelkiismereti, – és vallásszabadsághoz való jogot. Ezáltal, lehetőség nyílt – a dogmáktól mentes – szabadelvű vallás: az egyetlen erdélyi alapítású magyar egyház megalapítására.

A Magyar Unitárius Egyház az egyetlen keresztény anyaszentegyház része: egyistenhívő, azaz hirdeti Isten egységét, és ugyanakkor a felekezeti türelmet és a társadalmi igazságot is szorgalmazza – a nemzeti és társadalmi felelősségvállalással egyetemben. (Az unitárius elnevezés a latin unus est Deus = egy az Isten!)

Dávid Ferencet hitújítás vádjával ítélték el – így, mártírként áldozta életét a dévai vár börtönében 1579 novemberében.

2018. február 20-án a magyar országgyűlés egyöntetűen alkotta meg „Az 1568. évi tor-

dai egyházügyi törvény jelentőségéről és a vallásszabadság napjáról” című törvényt; illetve január 13-át a Vallásszabadság Napjává szentesítette.

A Kolozsvári Magyar Napokra készülődve (2018. augusztus 19-26.) az egykori unitárius püspöki rezidenciát Vallásszabadság Házává avatták fel. Ez az épület Kolozsvár jelentős gótikus részleteket őrző polgárházai közé tartozik, amelyet a XIV-XV. századokban emeltek. A XVI-XVII. századokban céhes mesteremberek igényük szerint újjították fel. Jelentős átalakítások 1735-ben a Wesselényi családhoz kötődnek, akik 1853-ban Biasini Domokosnak adták el. (Az 1869-ben jegyzett telekkönyvek 15 szobáról tesznek említést.) Végül is – 1883-ban a Biasini családtól az Unitárius Egyház tulajdonába került.

A Vallásszabadság Házában konferenciatermek, múze-

umok, kiállító termek várják a látogatókat, és az sem mellékes, hogy itt rendezkedhetett be egy Valláskutató Központ is.

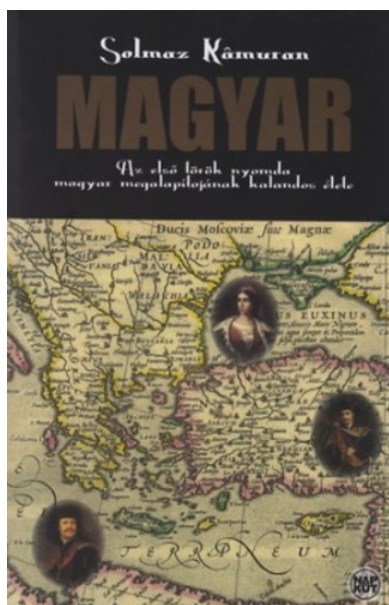
Mindenképpen meg kell említeni néhány jelentős unitárius személyiséget: János Zsigmond, Heltai Gáspár, Bölöni Farkas Sándor, Brassai Sámuel, Kriza János, Orbán Balázs, Bartók Béla, Szabédi László, László Gyula.

A kolozsvári Vallásszabadság Háza méltó névadója lehetne: a mártírpüspök Dávid Ferenc.

Hutzler Vilmos,
Debrecen

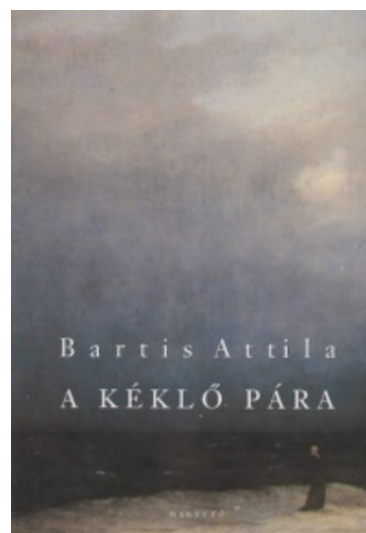
Könyvajánló

A kalotaszegi Magyargyerőmonostor református lelkészének harmadik regénye ezúttal történelmi kalandregény: Erdély történetének egy viszonytagságos időszakát, a 17. század közepének trónharcait történelmi hitelességgel, ám egyúttal lebilincselően izgalmas kalandok sorozataként hozza közelebb a mai Olvasóhoz. A korábban számos hadászati sikert felmutató II. Rákóczi György fejedelem balul sikerült lengyelországi hadjáratával végképp magára haragította a török Portát: Erdélyben újra török és tatár seregek pusztítanak, Barcsay Ákos, a törökök által kézben tartott ellenfejedelelem megosztotta az erdélyi rendeket is, hogy aztán Kemény János tegyen eredménytelen kísérletet az egység és a rend helyreállítására. Kalotaszeg a szászfenesi csatával (ahol Rákóczi halálosan megsebesül) lép a kor történelmének színpadára, hogy aztán a regény kalandos szálai mindig visszatérjenek a kalotaszegi Bánffyhunyadra és Magyarbikalra. Jelen vagyunk az Erdély hadászati kulcsának számító Várad védőinek hősiességű törökellenes várvédelménél, Barcsay meggyilkolásánál, a Segesvár melletti nagyszöllősi csatában, ahol Kemény János meghal a vesztes ütközetben, hogy aztán a szinte lírai Záróének előre vetítse az utolsó, még függetlennek tekinthető erdélyi fejedelem, I. Apafi Mihály uralkodásának ismét békés évtizedeit.

Ibrahim Müteferrikről nem sokat lehet tudni, annyi biztos, hogy magyarként látta meg a napvilágot Kolozsváron, de később áttért az iszlám hitre. Az ő nevéhez fűződik az első török nyomda megalapítása. A regény felöleli a Thököly-szabadságharc és a Rákóczi-szabadságharc időszakát, illetve II. Rákóczi Ferenc törökországi emigrációjának éveit, így egyben történelmi tabló is. Ezek azok az évek, amikor Zrínyi Ilona több mint két évig tartja Munkács várát, a törökök aláírják a karlócai békét, és sok magyar Törökországban keres menedéket a szabadságharc bukása után. Kicsit szürreális élmény olvasni és belegondolni, hogy a könyv eredeti nyelve nem magyar, hanem török. Külső megjelenését tekintve rögtön szembeötlik, hogy kétféle papírra nyomtatták: Ibrahim naplóját, ami a történelmi idősík sárgára, az ezt keretbe fogó jelen kori történetet fehérre. Ibrahim – magyar nevét nem árulja el – a napló első részében ikertestvérével éli meg a szabadságharc viszontagságait. A naplóban egyszer csak eltűnik a „mi” és megjelenik az „én”. Először ikertestvére tér át, ő lesz Ibrahim. Aztán az ikertestvéréről kiderül, nem is biztos, hogy létezett, maga a naplóíró is zavarban van. Librarianus. hu

„...aztán kilencszázhuszban nagyapám ráparancsolt a primásra, hogy addig húzza neki a Himnuszt amíg a románok szét nem lövik a kocsmáját. Persze, nem lett az egész szétlövésből semmi, mert a románok elakadtak a főtéren. Ott kínlódtak szerencsétlenek a Kossuth-szoborral, próbálták ledönteni, de hiányzott még belőlük a rutin, na, meg azért oda is volt az állítva rendesen, szóval eszükbe nem jutott az Oroszlánt szétlőni. Nagyapám pedig csak várta a sortüzet, húzatta a Himnuszt, és minden balsorsakitrégentépnél rótt egy strigulát a kenyérszelővel a pultra, de olyan fájdalmasan, mintha az ereit vágná éppen. „

„Mi volna ha tenger övezné Erdélyt!” – kél a látomása Széchenyinek, pedig epébe mártott pennával szokott keserű tényeket kíméletlenül megírni, nem a képzelet színes változatait. És egyre-másra nyugat európai tájképekhez hasonlítja szebb helyeinket, régi jó főnemesi divat szerint előbb ismerte meg azokat, mint kettéosztott hazája keleti felét. Erdély dicsérete, csak ennyi ez a könyv? — Hálistennek, sok a bírálat is benne, de nem volna csuda, ha dicsérő énekként maradna fülünkben. Hiszen hazai és nem hazai utasok azonnal megszeretik ezt a földet, amint szorongó szívvel reálépnak. Harminc esztendeje, hogy idehívtak s most is emlékszem vén székely kollégámra, amint atyai mókával fölényeskedett: „Keed is alföldi? Még egyetlen döblöcsös se ment innét vissza, ha nem volt muszáj! Keed is itt ragad!” — És mostanában, Kelemen Lajosnak egy Marosvásárhely történelmi múltjáról szóló, ízes előadásán lepődtem meg, hogy legalább annyira érdekelt, mint egy bennszülöttet. Hogy hazám ez a föld, amelynek pedig lángját és titkát kifejezni gyöngé vagyok. Honommá szépült ez országrész s odaát, a szülőföldemen lettem er-

délyi utassá. E könyv nagyhírű hazai utasai — némelyik Erdélyben szeretne maradni — meg se tudják kellően indokolni, miért találják kedélyesebbnek az itteni társadalmat, finom delnőit tiszteltreméltóbbaknak, parasztjait lelkesebbeknek és a vendégbarátságot, mely nem is kínálkozó, tartalmasabbnak. Ha meg a levert szabadságharc után a

közhangulatot szomorúnak, a fölperzselt városok és falvak vázait lesújtóknak érzik, akkor is meg hittnek, bizalmasnak hirdetik egy-egy erdélyi barátjuk magányát, zugolyát, ahol atyafiságos fogadtatást és érdekes szellemet találtak.

Molter Károly, 1942
(**Hazai utazók Erdélyben, előszó**)

Jókai Mór: Regényes kóborlások Erdélyben.

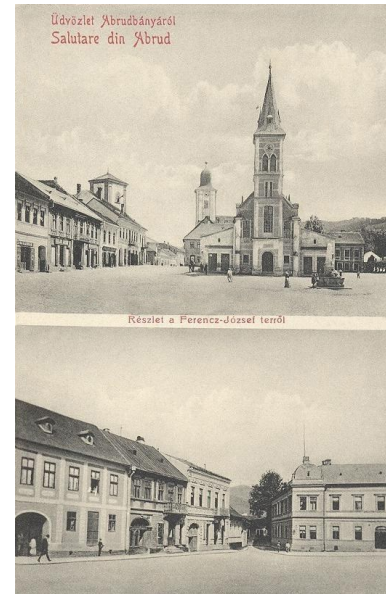
Abrudbányának a piacán állunk. Az egyik templom a katolikuskoké, a másik a reformátusoké, rom mindkettő, a harmadik tornyát most födelezik, ez az unitárius atyafiaiké. A város többi része is ilyen, minden három épület közül kettő még rom...

Sajátságos világ ez itten. Minden ember élete egy regény, tele rémes eseményekkel s Isten csodáival, amik azokból kiszabadíták: most már hozzá vannak szokva emlékeikhez, most már azt is megszokták, hogy utcán piacon szanaszét találkozzanak azokkal, kik erről meg amarról emlékezetesek előttük s egymásnak köszönnek és azt mondják: „Norok bun”, hanem aki azt először látja, hallja, annak valami végig fut a lelkén. Megjegyzem, hogy egész Abrudbányán nem láttam egy öreg embert, vagy öreg aszonyt.

Másnap az abrudbányai hetivásárt tekintők meg. Itt szoktak rendszeren összegyűlni a román világ celebritásai. Bálint, a kitüntetett esperes, egy patriarchális mosolygó képű arc, ki már messziről köszön jó ismerőseinek; a Borkesz testvérpár, akik közül az egyik most is viseli Vasvári pecsétnyomógyűrűjét emlékül, a másik pedig arról nevezetes, hogy a kálvinista templomnak ő szerezte ezt a mostani regényes kinézést; különben előkelő kocsis-emberek mind a ketten; az utóbbi vitt bennünket később saját lovain Vidrára (már nem tudom, hogy saját lovai voltak-e?) igen nyájas, tréfás emberek. Ide jár fel Jánku Ábrahám is, a havasok egykori királya, igen megviselt állapotban; apja mindenéből kitagadta, a legnagyobb szegénységre jutott, úgy jár-ke, egyik házról a másikra, s nem tudja, hogy mihez lásson? — Itt látjuk meg a híres Husztékucznét is, ki egy időben csizmaszárral mérte az aranyat, s selyembundában járt, ezüstpatkós csizmában, most pedig méri a diót és mogyorót, de nem csizmaszárral, hanem becsületes legális iccével a piacon. Minden viszatért a normális állapotba.

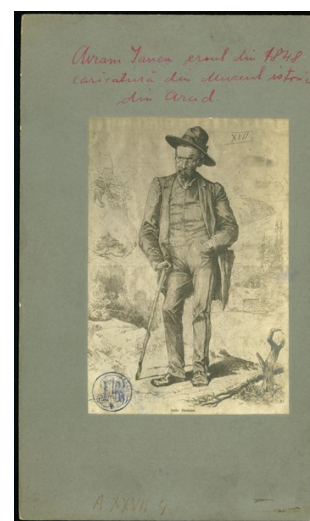
Megnéztük az aranybevéltő-hivatalt is. Hétfőn reggel a környékből jön ide mindenféle fajú és osztályú ember, hozza magával egy heti munkájának eredményét. Tiszteséges férfiak előcsavargatják a zsebkendő szegletéből az aranyport, amit összeszedtek; elegáns delnők hozzák bársonyos táskákban bányáik nyerevényét, bocskoros románok szedik elő a tüzőből a mogyoróformára összegyűrt kis sárga sarat, s az aranymosó szurtos kezéből is odahull a mérlegre a vízből kifogott sárarany; azt fizetik mind arannyal-ezüsttel. Ez az abrudbányai ipar. Ahogy más ember gabonát szerez a földből, úgy keresik ők abból elő az aranyat s azt viszik piacra. Ez a hivatal egy év alatt hat mázsa aranyat s harmadfél mázsa ezüstöt vált be, pedig még K.-Fehérvárot is váltanak be egy részt, a beváltott aranyat gömbölyű mintákba öntik s úgy küldik a pénzverdébe. Egy olyan kis ágyúgolyó 10—12 pfírtot képvisel, hanem így az öregevei nem lövöldöznek. Fontja az aranyak így 444 frtba számítódik...

Vidráról tudnunk kell annyit, hogy az olyan falu, amibe délután két órakor megérkezve, négyig mindig befelé mentünk: másnap reggel hetedfélkor kiindultunk belőle, tizenegyig mindig kifelé mentünk és csak akkor értük el a végét. Egy-egy házcsoport mérföldnyi távolságban van a másiktól s azt rendszeren egy atyafiság lakja; hét külön temploma van a falunak, mert ha egybe kellene minden lakosnak járni, a szélsők szombaton indulhatnának el a vasárnapi prédikációra s hétfőn érnének róla haza. Itt egy patak mellett láttuk üldögni Janku Ábrahámot. Valami csárda volt ott, az előtt ült; faközöld kalapja szemére lehúzza, zilált haja bámult arcát segítette még szomorúbbá tenni. Ott ült senkire sem ügyelve. Valaki kérdezte tőle, hogy nem jön-e fel a sógorához, a vizesés mellé. Nem fogadta el a kérdést. Nem akar ő most senkivel beszélni; ő vele sem törődik senki.

Amióta ő szegény emberré lett és kopottan jár, azóta nem nagyon becsülik. Ha valami jót lehet még felőle hallani, az a megmenekült magyaroktól jön, kik, közben emlékeznek rá, hogy őket nagy veszélytől szabadította meg, amikor saját sorsosai többször rá is lőttek. A szívekben látó Isten ítél és kegyelmez; ember ne szóljon ehhez. Mi hagyjuk bezöndülni szépen a szomorú évek sírját; s felejtjük el a tényeket, de tartsuk meg belőlük a tanulságot.

Vasárnapi Újság, 1858.

Avram Iancu:

jogász, felkelő, tömeggyilkos, nemzeti hős(?), alkoholistá csavargó...

100 éves a Székely Nemzeti Tanács

1918. november 9-én, Budapesten, Dr. Jancsó Benedek gimnáziumi igazgató-egyetemi tanár, Sebess Dénes, Dr. Ugron Gábor volt belügyminiszter és Dr. Urmánczy Nándor képviselő elnöke alatt megalakult a Székely Nemzeti Tanács. Az alakulás két célból jött létre: társadalmi szervezatként, amely a kormányra, a társadalomra hatást akart gyakorolni a területi integritásra, és főleg Erdély megvédésére, - valamint külföldi propagandát akart indítani Erdély érdekében. A megválasztott vezetőség: Györffy Gyula elnök, alelnökök: Lázár Lajos, Józán Miklós, Gál Sándor. A 100. évfordulót 2018. november 18-án Sepsiszentgyörgy főterén Székely Nagygyűléssel ünnepelték a székelyek. Az alábbiakban a Tanács elnökének, Izsák Baláznak a beszéde olvasható.

Tisztelt ünneplő közösség, barátaim, székelyek!

Köszöntök minden résztvevőt a Székely Nemzeti Tanács centenáriumi nagygyűlésén. Ha egy mondatban akarjuk összefoglalni az elmúlt száz év történetét, elég annyit mondani: a székelység román közigazgatás alatt is megőrizte többségét szülőföldjén. Egy közülünk való székely ember fogalmazta meg ezt a gondolatot, és újra és újra elmondta, hogy megjegyezzük, szívünkbe vessük a székely csodát, s belőle merítsünk erőt az itthon maradáshoz és a holnap küzdelmeihez. Ez a közülünk való székely ember egy történész, akadémikus, a Székely Nemzeti Tanács által Gábor Áron díjjal kitüntetett Egyed Ákos, a Baróthoz tartozó Bodos szülötte.

Ez a megőrzött többség adja meg nekünk a jogot, hogy területi autonómiát követeljünk szülőföldünkön. Székelyföld autonómiastátútumában ez így jelenik meg: „történelmi szülőföldjén levő többségi kollektivitás joga és tényleges képessége saját felelősségére és az illető népesség érdekében átvenni a közérdekű problémák jelentős részének megoldását.”

A magyar nemzet szerves részeként őrizzük mindazokat a hagyományokat, amelyek bennünket székelyekké tesznek. Emlékezünk meg a marosvásárhelyi székely nagygyűlésről, amely 1941 januárjában kiáltványban fogalmazta meg az alábbiakat: "Ha mi magunkat székelyeknek mondjuk - vagy valaki csak így emleget minket - ezzel csak arra az erkölcsi, nemzeti és népi jelentésre teszünk külön hangsúlyt, amelyet nekünk ez a szent név jelent: magyar."

Az autonómia igénylésekor eddig a fő hangsúlyt a székelység kollektív jogaira helyeztük. Arra, hogy meg akarjuk teremteni Székelyföld lakói közti teljes és tényleges egyenlőség intézményi garanciáit. A Székely Nemzeti Tanács száz éves évfordulóján ki kell azonban azt is mondanunk, e kollektív jogok között kiemelt jelentőségű, hogy jogunk van egy hazához! Anélkül, hogy bárki kétségbe vonhatná rendíthetetlen hűségünket a magyar nemzethez, több mint ezeréves ragaszkodásunkat Magyarországhoz, mondjuk ki bátran a székely patriotizmus alapmondatát: Székelyföld, a székely haza mindenkéül fölött!

Katonanemzetként védtük a hazát és a nemzetet. Lélekben ma is határőrök vagyunk. Készek arra, hogy gondolatban, szóban és cselekedetekben védjük nemzeti hagyományainkat, nyelvünket, önazonosságunkat, a magyar nemzet és Magyarország érdekeit. Nem véletlenül hangsúlyozzuk, újra és újra: az autonómia magyar nemzeti ügy.

Román honfitársainknak pedig üzenjük meg, ne féljenek tőlünk, és ne legyenek bizalmatlanok a mi törekvéseinkkel szemben. Úgy hozta a történelem, hogy szülőföldünk Románia része lett. Azt kívánom nekik, hogy kövessék a példánkat és ugyanúgy ragaszkodjanak ahhoz tájegységhez, ahol születtek, ahogyan mi ragaszkodunk Székelyföldhöz! Hontalanná válik a nagyvilágban, aki nem érez felelősséget szülőfaluja vagy városa iránt, a szűkebb haza iránt, ahol Isten akaratából megszületett. Elnéptelenedik az ország, amelynek polgárai nem így érznek.

Románia kormányának és parlamentjének elküldtük a válaszukat Székelyföld autonómiáját elutasító érveikre. Mai tüntetésünkkel pedig azt üzenjük, válasszák a párbeszéd útját: ne féljenek tőlünk, hanem tárgyaljanak. Ez lesz lenne méltó a Gyulafehérvári Nagygyűlés határozataihoz, ez lenne méltó, ahhoz a szerephez, amelyet Románia 2019-ben be fog tölteni az Európai Unió soros elnökeként.

Valaki megkérdezte: valóban akarjuk az autonómiát, vagy csak harcolni akarunk érte? Igen, akarjuk Székelyföld területi autonómiáját. Harcolni, küzdeni érte pedig olyannyira nagyszerű dolog, amiért élni érdemes!

Készüljünk a következő száz évre okosan, merészen, egymáshoz ragaszkodva. Becsüljük meg más népek méltóságát, és várjuk el, hogy a miénket, a székely népet is megbecsüljék. És ne feledjük soha: Székelyföld, a székely haza mindenkéül fölött!

Autonómiát Székelyföldnek, szabadságot a székely népnek!

Tisztás

Szerkeszti: Csíki András
Lektorálja: Pap Gy. László